

Żywienie suk w okresie rozrodu

lek.wet. Rafał Ciągarlak

Ciąża , poród oraz laktacja stanowią dla wszystkich samic ssaków szczególne obciążenie organiczno-funkcjonalne. Niezbilansowane żywienie suk w czasie ciąży i laktacji może mieć niekorzystny wpływ na zdrowie matki, szczeniąt, ilość szczeniąt w miocie. Nierzadko wskutek błędów żywieniowych dochodzi do śmierci szczeniąt. W związku z tym występują straty płodów bezpośrednio przed porodem albo noworodków po porodzie.

Celem każdego hodowcy psów jest osiągnięcie sukcesu hodowlanego, manifestującego się jak najlepszymi wskaźnikami rozrodczymi. Wskaźniki rozrodcze suk wymieniane najczęściej to plenność i śmiertelność szczeniąt po porodzie.

Stwierdzono istotny wpływ odpowiedniego, wysokoenergetycznego i zbilansowanego żywienia nie tylko na plenność suk, ale również na śmiertelność szczeniąt, zwłaszcza okołoporodową.

Żywienie w okresie prenatalnym ma wpływ na rozrodczość psów dorosłych, a przede wszystkim na spermatogenezę i spermogenezę oraz na odpowiednią dojrzałość płciową. Tak więc błędy żywieniowe popełnione w okresie ciąży wpływają niekorzystnie na sukces hodowlany.

Żywienie suk w okresie rozrodu można obrazowo podzielić na cztery etapy:

- żywienie podczas przygotowywania do rozrodu
- żywienie bezpośrednio przed kryciem
- żywienie w czasie ciąży
- żywienie podczas laktacji

1. Żywienie suk podczas przygotowywania do rozrodu

- przede wszystkim suki należy doprowadzić do odpowiedniej dla rasy kondycji / suki otyłe należy odchudzić , suki chude – dokarmić /.
- w okresie tym suki żywimy dawką pokrywającą ich zapotrzebowanie bytowe

Pamiętaj !!! Niedożywienie przed i podczas ciąży może być przyczyną śmiertelności 20-30% noworodków.

2. Żywienie bezpośrednio przed kryciem

- w okresie tym suki należy karmić na poziomie zapotrzebowania bytowego
- tuż przed i zaraz po kryciu można zastosować tzw. flushing.

Flushing – polega on na kilkudniowym znacznym wzbogaceniu dawki pokarmowej w energię i białko. Ma ono na celu zwiększenie plenności / owuluje większa ilość komórek jajowych/. Również po kryciu zaleca się podawanie przez kilka dni wysokobiałkowej diety, co korzystnie wpływa na zagnieżdżanie się zarodków w śluzówce macicy.

Pamiętaj !!! Nie używaj w tym okresie karm mogących zawierać podroby zwierzęce , a w szczególności narządy płciowe , głowy, mózgi , nadnercza , tarczycę. Zawarte w tych narządach hormony mogą zaburzać przebieg ciąży.

3. Żywienie suk w czasie ciąży

Zapotrzebowanie energetyczno-mineralne ciężarnych suk określone jest następującymi czynnikami:

- zapewnienie zapotrzebowania bytowego matki
- zapewnienie zapotrzebowania bytowego dla rozwijających się płodów
- w pierwszej połowie ciąży / do 5 tygodnia / suki żywione są na poziomie zapotrzebowania bytowego
- suka powinna dostawać podstawową wysokiej jakości karmę bytową odpowiednio zbilansowaną i o odpowiedniej zawartości witamin, mikro i makroelementów.

Zapotrzebowanie na witaminy, mikro i makroelementy w czasie ciąży.

Wskaźnik	Zapotrzebowanie bytowe	Ciąża	Laktacja
witamina A /j.m./	75-150	150	500
witamina D /j.m./	10	10	20
witamina E /j.m./	0.5	0.5	2
B 1 /mcg/	20	40	40
B 2 /mcg/	40	50-100	250
B 6 /mcg/	20	25	50
B 12 /mcg/	0.5	0.5	1
kw. pantotenowy /mcg/	200	200	400
kw. nikotynowy /mcg/	200	200	400
kw. foliowy /mcg/	4	4	8
biotyna /mcg/	2	2	4
cholina /mcg/	20	22	24
Ca /mg/	100	165	165
P /mg/	75	120	120
Mg /mg/	15	18	18
Na /mg/	50	60	60
K /mg/	55	65	65
Fe /mg/	1.4	6.8	8
Cu /mg/	100	160	160

- w drugiej połowie ciąży konieczne jest stopniowe zwiększanie ilości karmy. W tym okresie zapotrzebowanie jest o 1.5-2 x większe od zapotrzebowania bytowego, a suka zwiększa swoją masę o 15-25%. Pod koniec ciąży zapotrzebowanie na energię wzrasta o 25-50%.

4. Żywienie suk w okresie laktacji

Zapotrzebowanie suki w tym okresie zależy od wielkości suki i ilości szczeniąt w miocie. Wymagana jest wysoka koncentracja białka i energii w karmie.

Dawkę dzienną zleca się podzielić na cztery porcje.

W okresie laktacji zapotrzebowanie energetyczne suki wyrażane jest jako wielokrotność zapotrzebowania bytowego tzw. intensywność lub poziom żywienia/ i /.

$i = 2.2$ dla suk ras małych

$i = 3.0$ dla suk ras średnich

$i = 3.5$ dla suk ras dużych

$i = 4.0$ dla suk ras olbrzymich

Zapotrzebowanie energetyczne suk w tym okresie wyliczamy ze wzoru $EM = EB \times i$
gdzie

EM -zapotrzebowanie energetyczne karmiącej suki

EB -zapotrzebowanie bytowe suki

i -intensywność żywienia